

LENA N-EISIÚINT AR AN TOIRT

Lainseáil Tuarascáil Bhliantúil 2008 OSFC

“Cor chun donais ag méadú brú ar stiúthóirí cuideachta” - Stiúirthóir

D’fhoilsigh an t-Uasal Paul Appleby, Stiúirthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach, Tuarascáil Bhliantúil 2008 dá Oifig inniu. Áiríonn buaicphointí den Tuarascáil:

- Ceapachán Cigire Árd Chúirte do DCC plc, S&L Investments Ltd., agus Lotus Green Ltd. chun gnéithe ceannacháin agus díolacháin éagsúla scaireanna Fyffes plc i 1995 agus 2000 a imscrúdú;
- Foilsitheoireacht Lámhleabhar Dlí na gCuideachta agus Treoir gCuideachtaí Bainistithe Réadmhaoine mionsonraithechum a rialachas a feabhasú;
- Iomlán 32 ciontuith, 20 dícháilíochtaí agus srianadh amháin. Gearradh freisin barr-mhéid de €46,600 i bhfineálacha. Ba de dhroim breithmheas an Oifig ar cuideachtaí dóchmhainneach díscailte a tharla 12 den 20 dícháilíochtaí;
- Árdú 42% go 406 an méid tuairiscí tosaigh leachtaitheoirí a fuarthas. Léirigh seo meath feidhmíochta an geilleagar náisiúnta, agus táthar ag súil le breis is dúbláil sa mhéid tuairiscí de 2008 i 2009.
- Árdú faoi cheathair go €134 milliún i méid iasachtaí iomarcaigh stiúirthóirí a chuir iniúcháirí in úil dúinn, a lán dóibh i gcuideachtaí tógála agus maoine.

Áiríonn torthaí suntasach eile ón tuarascáil:

- Tinreamh ar thart ar 80 eachtraí poiblí inar léirigh foireann OSFC láithreoireachtaí do agus chuaigh said i ngleic leis an pobail chun géilliúntas le Achtanna na gCuideachta a spreagadh;
- An chéad ciontú stiúirthóir cuideachta as sóchmhainní cuideachta a úsáid go feasach agus ag sárú sriantachtaí dlíthiúil ar iasachtaí do stiúirthóirí;
- Caiteachas €4.34 milliún i 2008, in ionannas laghdú beag i gcomparáid le 2007. Baineadh amach é seo cé go raibh árdú de 10% i bhfoireann agus costas cheapachán Cigire Árd Chúirte do gnéithe áirithe i DCC plc agus dhá chuideachtaí ghaolmhara a

imscrúdú. Tá árdú go to €5.47m ins an tsuim leithroinnte i gcóir 2009 i gcomhair costais an Iniúchta DCC.

Ag déanamh trácht ar na torthaí, thug an tUasal Appleby rabhadh faoin baol do ghéilliúntas mar gheall ar na deacrachtaí geilleagrach reatha.

“Tá dúshlán suntasach do a lán gnolachtaí ins na deacrachtaí geilleagrach reatha, go háirithe iad atá ina ghaol ar nó atá ag brath ar gníomhartha tógála. D’fheicimis in 2008 árdú de breis is 40% den méid tuairiscí tosaigh leachtaitheoirí maidir le thart ar 400 cuideachtaí nua-dóchmhainneach. Tuaraimid go gheobhaimid thart ar 800 tuairiscí tosaigh leachtaitheoirí I 2009, breis is a dhá oiread iomlán anuaraidh agus trí oiread an leibhéil de 2007.

Tá sé soiléir go bhfuil cuideachtaí agus stiúrthóirí chuideachta ag teacht faoi bhrú méadaithe agus iad ag déileáil leis an cor chun donais reatha. Is mian liom Stiúrthóirí atá ag déileáil le brú airgeadais fanacht géilliúil leis an dlí. Ar an drochuair ach gan choinn fuarthas roinnt gearáin chuig an Oifig faoi cuideachtaí dóchmhainneacha nó cuideachtaí faoi anás airgeadais. Is foinse cuid dena gearáin seo ná creidiúnaithe cuideachta atá thíos, go simplí mar nach bhfuil an t-airgead le fail sa chuideachta iad a íoc.

Áfach, is cúram áirithe é an árdú faoi cheathair sa mhéid airgid chuideachta úsáidte le stiúrthóirí ar feifhmeanna pearsanta curtha in iúl dúinn. In aimsir nuair a theipeann roinnt cuideachtaí a gcuid creidiúnaithe a íoc, tá sé deachair smaoinamh ar aon cosaint dlisteanach ar cinnidh a thoraíonn i laghdú sóchmhainní cuideachta, fiú ar bun ghearrthéarma. Árdíonn gníomhartha dá leithéid an baol nach freastalófaidh cuideachtaí a bhfiacha ar creidiúnaithe cuideachta agus páirtithe leasmhara eile.

Spreagfainn stiúrthóirí cuideachta comhairle gairmiúil a fháil go luath chun cabhair a fháil deacrachtaí gnótha a gcuideachta a thabhairt aghaidh orthu. Tríd is tríd, taispeáneann céim mar seo iompar freagracht na stiúrthóra ar riachtanais bpáirtithe leasmhara na cuideachta go ginearálta. Níl mian no fonn orainn pionós a bheith curtha ar stiúrthóirí de bharr gnáth-chlistí gnó, ach ba mhian linn go tabhairfaidh aghaidh ar an dlí chomh hiomlán stiúrthóirí a gníomhann go neamhdleathach nó nach gníomhann said go macánta agus go freagrach.”
tabhairfaidh aghaidh ar an dlí chomh hiomlán.”

Rinne an Stiúrthóir tagairt gearr freisin ar imscrúdú a hOifig ar imeachtaí áirithe in Anglo Irish Bank.

“Tá an OSFC gafa faoi reatha le himscrúdú coimpléisc ar gníomhartha áirithe in Anglo Irish Bank. Tá an imscrúdú ar siúl go sásúil agus leannan an Oifig ag obair go cuiditheach le idir an Bainc agus na comhlachtaí rialachais eile san ábhair seo. Táim buíoch as an Táiniste is Aire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta as cionroinnt breise foireann don Oifig chun cabhair leis an obair seo agus as Bille na gCuideachtaí nua a thabhairt isteach ar an tOireachtas I dtaca lenár obair imscrúdú go ginearta.”

Is féidir iarratais phreas faoi Tuarascáil Bhliantúil 2008 a chur chun Paul Appleby ag (01) 8585820 nó Kevin Prendergast ag (01) 8585844.

Oifig an Stiúirthóil um Fhorfheidhmiú Corparáideach
29 Bealtaine 2009

Nóta don Eagarthóir

Tá Oifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach (OSFC) freagrach ar:

- géilliúntas i leith Achtanna na gCuideachtaí a Spreagadh; agus
- tabhairt os comhair na cúirte iad nach tугan aird ar a ndualgais faoi dlí na gcuideachtaí.

Oibraíonn an Oifig ar leas an phobail chun bheith cinnte go oibraíonn go hiarbhair i measc bpáirtithe leasmhara cuideachta (.i. stiúrthóirí, infheisteoirí, creidiúnaithe agus eile) ina ngleic le cuideachtaí an creat dlíthiúil cothromaithe ceartanna agus dualgais. San áireamh sa pacáiste preasa tá cuid c-staidéir ó Tuarascáil Bhliantúil 2008 a léiríonn an raon iarrachtaí an OSCF a:

- géillintas deonach a aimsiú;
- páirtithe leasmhara a cumasú;
- a gceartanna a chur in iúl do pháirtithe leasmhara;
- pionós fhorfheidhmiú a iarraidh;
- géilliúntas sa todhcaí a spreagadh;
- orduithe feabhais a iarraidh óna Cúirteanna.

Géilliúntas Deonach

I 2008, d'fhreastail an OSFC ar thart ar 80 eachtraí poiblí inar léirigh foireann OSFC láithreoireachtaí do agus chuaigh said i ngleic leis an pobail. Freagraíonn comhaltaí den Oifig go rialta freis ar fiosruithe ón pobail trí fón agus r-phoist, agus tá san áireamh i **Léiriú 1.2.2** samplaí de na fiosruithe a fuarthas agus na freagrachtaí a thug an foireann. Déantar go rialta uasdáta ar eolas agus troir dlí na gcuideachta ar an suíomh idirlíne OSFC ag www.odce.ie.

Páirtithe leasmhara a Cumasú

Leanann an Oifig ag déileáil le fiosruithe agus gearáin maidir le Cuideachtaí Bainistíochta Úinéirí Árasáin. Tugann **Léiriú 2.2.1** taispeánadh an cineáil tipiciúil na sainceisteanna a tarraingíonn gearáinigh.

Ceartanna Scairsealbhóirí

Dhún an Oifig 12% cásanna a fuarthas ar an mbonn go mbeadh sí níos cuí dá rachadh na gearánaithe sa tóir ar leighis dlí nó eile ar a son féin d'fhonn a leas a chur chun cinn. Baineann **Léiriú 2.2.3** le cás inar iarraidh cuideachta le rá ar OSFC i 2008 breathnú i ndiaidh imeachtaí dícháilithe nó srianta a thionscnamh i gcoinne dhá iarstiúrthóir dá cuid.

Pionós Fhorfheidhmiú

- Má iomchuí, gabhann an Oifig i gcaingne forfheidhmithe sibhialta agus coiriúla chun an pobal a cosaint agus chun gníomh mar díspreagthacht ar daoine eile ar bhaolach go ngéillfeadh siad don chathú gníomh go díchéillí. Léirítear i **Léiriú**

3.3.1 sampla inar ghabh an Oifig i gcaingne nuair a bhain stiúrthóir cuideachta úsáid as sócmhainní cuideachta a úsáid go feasach as go shárú na srianta dlithiúil infheidhme.

Tá páirt mór freisin aga an Oifig in iompar stiúrthóirí i gcásanna dóchmhainnigh monatóiriú. I rith 2008, chuir an Árd-Chúirt srianadh ar 81 stiúrthóirí de bharr caingne a thosaigh leachtaitheoirí cuideachta. I méid beag cásann áfach, bhí gníomhartha stiúrthóirí cuideachta de chineal a údaradh caingne níos troime. Tugann **Léiriú 4.2.1** cuid eolas ar cásanna ina fuair leachtaitheoirí amach orduithe dícháilithe ar stiúrthóirí cuideachta i 2008.

Oifig an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach
29 Bealtaine 2009